

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2544). การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for windows (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2546). การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- กัมพล ประจวบเหมาะ. (2528). พยาธิสภาพและการผ่าตัด. ใน สมพันธ์ หิญชีระนันท์ (บรรณาธิการ), ทฤษฎีการพยาบาลกับการนำไปใช้ (หน้า 7-20). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- จूरีย์ สุนสวัสดิ์. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของพยาบาลกับกิจกรรมการพยาบาลเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดหลังผ่าตัดในผู้ป่วยเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จุไรพร โสภการีย์. (2536). ผลของการใช้เทคนิคการผ่อนคลายต่อการลดความเจ็บปวดขณะได้รับการล้างแผลในผู้ป่วยแผลใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำเริญ สรพิพัฒน์. (2530). Postoperative pain. สงขลานครินทร์เวชสาร, 5(พิเศษ 1), 45-51.
- ฉวี พุ่มมาก. (2530). ผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนในผู้ป่วยผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โณมนภา กิตติศัพท์. (2536). ผลของดนตรีต่อการลดความเจ็บปวดและความวิตกกังวลในผู้ป่วยผ่าตัดหัวใจแบบเปิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ซัชชัย ปรีชาไว. (2544). Acute postoperative pain management. สงขลา: ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์.
- ครุณี ชูณหวัดดี. (2544). Nurse roles in pain management. ใน ประดิษฐ์ ประทีปะวนิช และ พงษ์การดี เจาตะเกษตริน (บรรณาธิการ), Diversity in pain management: The 12th annual scientific meeting of Thai society (หน้า 68-71). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- คุณัญย์ ยศทอง. (2542). ผลของการใช้โปรแกรมการบริการพยาบาลก่อนการผ่าตัดต่อคุณภาพการบริการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศนีย์ นะแสง. (2542). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยทางการแพทย์ทางพยาธิวิทยา. สงขลา:

เทมการพิมพ์ 24.

ธนิต วัชรพุกก์. (2544). ความปวดหลังผ่าตัด. ใน ชาญวิทย์ ดันติพิพัฒน์ และธนิต วัชรพุกก์ (บรรณาธิการ), ตำราศัลยศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 6, หน้า 7-21). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธวัชชัย วรพงษ์สร. (2543). หลักการวิจัยทางสาธารณสุขศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นารี พุ่มนิคม. (2543). ความรู้และการปฏิบัติของพยาบาลเกี่ยวกับการประเมินความเจ็บปวดและการควบคุมความเจ็บปวดในผู้ป่วยศัลยกรรมภายหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

นันทา เล็กสวัสดิ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังผ่าตัดใหญ่. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นันทวรรณ อัมพันธ์. (2540). ผลของการตั้งเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้ป่วยเด็ก ผู้ดูแลและพยาบาลต่อความปวดหลังผ่าตัดช่องท้องของผู้ป่วยเด็กวัย 7-15 ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลเด็ก, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิพนธ์ พวงรินทร์. (2534). Pain and the nervous system. ใน สุรศักดิ์ นิลกานวงศ์ (บรรณาธิการ), *The principle of pain: Diagnosis and management* (หน้า 7-20). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

นิโรบล กนกสุนทรรัตน์. (2535). การรับรู้ความเจ็บปวดและวิธีการบรรเทาความเจ็บปวดในผู้ป่วยผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

นวลสกุล แก้วถาย. (2545). การวิเคราะห์เมตาเกี่ยวกับวิธีการพยาบาลเพื่อจัดการกับความเจ็บปวดหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บำเพ็ญจิต แสงชาติ. (2528). ผลของดนตรีต่อการลดความเจ็บปวดและจำนวนครั้งของการใช้ยาระงับปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญชู อนุศาสนนันท์. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่รบกวนการนอนหลับกับความพึงพอใจในการนอนหลับของผู้ป่วยที่อยู่ในหออภิบาลผู้ป่วยศัลยกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2544). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการแพทย์และสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปานจันทร์ คล่องยั้ง. (2545). *การประเมินความปวด*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย.

ปิลันธน์ ลิขิตกำจร. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างการนอนหลับ ความปวด และผลลัพธ์ของผู้ป่วย
หลังผ่าตัดช่องท้อง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาล
ผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ประคอง กรรณสูตร. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทานุกรมฉบับหลวง. (2524). กรุงเทพฯ: ประจักษ์การพิมพ์.

พงศ์การดี เจาตะเกษตริน. (2534). *ความเจ็บปวดชนิดเฉียบพลัน*. ใน วรภา สุวรรณจินดา และ
อังกาบ ปราการรัตน์ (บรรณาธิการ), *คำราวินิจฉัยวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 364-374).
กรุงเทพฯ: ยูนิคัฟพับลิเคชัน.

พงศ์การดี เจาตะเกษตริน และสมพันธ์ หิณูชีระนันท์. (2539). Pain control and management.

ใน รายงานการประชุมวิชาการฉลอง 100 ปี โรงเรียนผดุงครรภ์และอนามัยศิริราช
(คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล): *วิวัฒนาการวิชาชีพพยาบาล ณ โรงแรมอิมพีเรียล
ควีนปาร์ก กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรจันทร์ พงษ์พรหม. (2534). *ผลของการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลตนเองต่อ
การฟื้นสภาพของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องและความพึงพอใจในการพยาบาลที่ได้รับ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรนิรันดร์ อุดมถาวรสุข. (2528). *ผลของการพยาบาลอย่างมีแบบแผนต่อการลดความเจ็บปวด
ของผู้ป่วยที่ได้รับการฉีดยาชาวก้นเนื้อ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พูนศรี พัฒนพงษ์. (2538). *บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับความเจ็บปวด*.

วารสารพยาบาลกองทัพบก, 13(1), 13-27.

มะเคือ เสมา. (2527). *เทคนิคการให้บริการสมเทศ*. *วารสารแนะแนว*, 18, 231.

มยุลี ลำราญญาติ. (2542). *รายงานการวิจัยความพึงพอใจในกิจกรรมการจัดการกับความปวดหลัง
ผ่าตัดช่องท้อง*. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ระวีพรรณ มงคล. (2529). ผลของการฝึกการผ่อนคลายต่อความเจ็บปวดภายหลังผ่าตัดและปริมาณยาแก้ปวดที่ผู้ป่วยได้รับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รุ่งทิพย์ จามรมาน. (2532). ผลของการผ่อนคลายต่อการลดความเจ็บปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โรจน์ จินตนาวัฒน์. (2536). ผลของการใช้เทคนิคการผ่อนคลายกล้ามเนื้อต่อระดับความเจ็บปวดในผู้ป่วยปวดหลังส่วนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรภา สุวรรณจินดา และอังกาบ ปราการรัตน์. (2534). คำร่วสัญญาวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯเวชสาร.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2528). เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: เอเชียร์บุ๊คพับลิชเชอร์.
- วรีณี เล็กประเสริฐ. (2544). Nurse roles in pain management. ใน ประดิษฐ์ ประทีปะวนิช และ พงษ์ภาณี เจาตะเกษตริน (บรรณาธิการ), *Diversity in pain management: The 12th annual scientific meeting of Thai society* (หน้า 45-59). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- วชิราพร สุนทรสวัสดิ์. (2545). พฤติกรรมการดูแลของพยาบาลในการจัดการกับความปวดตามการรับรู้ของพยาบาลและผู้ป่วยที่มีความปวดหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล. (2543). มาตรฐาน HA และเกณฑ์พิจารณา: บูรณาการภาพรวมระดับโรงพยาบาล. กรุงเทพฯ: ดีไซน์.
- สมบัติ ตาปัญญา. (2526). ความรู้เรื่องความเครียด การป้องกันและแก้ไข (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจริญบุญการพิมพ์.
- สมพันธ์ หิญชีระนันท์. (2530). ความเจ็บปวดกับการพยาบาล. ใน เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องการพยาบาลผู้ป่วยออโรปิติกส์และศัลยกรรมอุ้งเชิงกราน วันที่ 7-9 ธันวาคม 2530. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมพันธ์ หิญชีระนันท์ และคณะ. (2539). วิจัยผลของดนตรีต่อการลดความเจ็บปวดและความวิตกกังวลในผู้ป่วยผ่าตัดหัวใจแบบเปิด. *วารสารพยาบาล*, 45(2), 24-32.

สมพร ชินโนรส. (2525). ผลการสอนอย่างมีแบบแผนแก่ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในไต.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. (2533). การพยาบาลทางศัลยศาสตร์ เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: ไร่ไทย.

สมศรี เจริญกล้า. (2525). ผลของการพยาบาลผู้ป่วยแบบเน้นการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจในระยะหลังผ่าตัด ต่อช่วงเวลาที่ต้องการยาแก้ปวดและประสบการณ์ความปวด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมศรี รัตนปริยาณู. (2525). ศึกษาวิธีการดูหนังที่สัมพันธ์กับการเจ็บแผลในผู้ป่วยผ่าตัดช่องท้อง.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุนันทา สกุลยืนยงค์. (2546). ผลการใช้รูปแบบการจัดการกับความเจ็บปวดต่อการรับรู้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลและคุณภาพการพยาบาลตามการรับรู้ของผู้ป่วยในโรงพยาบาลตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุปราณี เสนาคิสัย. (2540). การพยาบาลผู้ป่วยที่มีอาการอักเสบและการพยาบาลผู้ป่วยที่มีไข้. ใน สุปราณี เสนาคิสัย (บรรณาธิการ), การพยาบาลพื้นฐาน: แนวคิดและการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 9, หน้า 224-230, 297-302). กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.

สุพร พลยานันท์. (2528). การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับความเจ็บปวด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.

สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ. (2546). สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุดกัญญา พัทวี. (2541). ประสบการณ์ความปวด และการจัดการกับความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอกชนิดผ่ากลางกระดูกสันอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรพรรณ ทองแดง. (2534). Psychological and environmental factors in pain. ใน สุรศักดิ์ นิลการนวงศ์ (บรรณาธิการ), *The principle of pain: Diagnosis and management* (หน้า 21-29). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อภิญา วงศ์พิริยะ โยธา. (2535). ผลของการฝึกการผ่อนคลายต่อการลดความวิตกกังวล และความเจ็บปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจแบบเปิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อุราวดี เจริญไชย. (2541). ผลของการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวิธีการ ความรู้สึก และคำแนะนำสิ่งที่ควรปฏิบัติต่อความวิตกกังวล ความเจ็บปวด และความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอมอร อคฺลโกการ. (2543). ผลของดนตรีที่ช่อบต่อความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอื้อมพร ทองกระจาย. (2527). ความสัมพันธ์ระหว่างความเจ็บปวดทางกายและความทุกข์ทรมานจิตใจ. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(3), 11-21.
- _____. (2542). การพยาบาลแบบองค์รวม. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 22(2), 56-62.
- อำนวย ถิฐาพันธ์. (1991). ชีวิตเมื่อก่อนการเกิดความปวด. *IASP (Thai Chapter) Pain News*, 3-4.
- Adamss, N., & Field, L. (2001). Pain management 1: Psychological and social aspects of pain. *British Journal of Nursing*, 18(14), 903-911.
- Aday, L. A., & Anderson, R. (1975). *Development of indices of access to medical care*. Ann Arbor, MI: Michigan Health Administration.
- Allocock, N. (1996). Factor affecting the assessment of postoperative pain: A literature review. *Journal of Advanced Nursing*, 24(6), 114-115.
- Anderson, E. A. (1987). Preoperative preparation for cardiac surgery facilitates recovery, reduces psychological distress and reduces the incidence of acute postoperative hypertension. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55(4), 511-520.
- American Pain Society. (1999). *Principles of analgesic use in the treatment of acute and cancer pain* (4th ed.). Glenview, IL: Americal Pain Society.
- Amstrong, D. M. (1977). A better way to calm the patient who fears the worst. *Nursing Research*, 40(4), 53-54.
- _____. (1977). How to include sensory information in your patient teaching. *Nursing Research*, 40(4), 47-53.
- Ashburn, M. A., & Ready, B. (2001). Postoperative pain. In Loeser, J. D. (Ed.), *Bonica management of pain* (3rd ed., pp. 222-240). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

- Avis, M., Bond, M., & Arthur, A. (1995). Satisfying solution? A review of some unresolved issues in the measurement of patient satisfaction. *Journal of Advanced Nursing*, 22, 316-322.
- Benson, H. (1976). *The relaxation response*. New York: Avon Books.
- Bernstein, D. A., & Borkovec, T. D. (1973). *Progressive relaxation training*. Illinois: Research Press.
- Billar, K. S. (1970). "You have pain? I think this will help." *American Journal of Nursing*, 70(10), 2143-2145.
- Bonica, J. J., & Benedetti, C. (1980). Postoperative pain. In Condon, R. E., & Decosses, J. J. (Eds.), *Surgical care: A physiologic approach to clinical management* (pp. 394-414). Philadelphia: Lea & Febiger.
- Bonica, J. J. (1990). Management in postoperative pain. In Bonica, J. J. (Ed.), *The management of pain* (pp. 461-467). London: Lea & Febiger.
- Boss, B. J. (1992). Management in postoperative pain. In Bonica, J. J. (Ed.), *The management of pain* (pp. 461-462). London: Lea & Febiger.
- Browne, R. (1996). Accepting the challenges of pain management. *British Journal of Nursing*, 5(9), 552-555.
- Brunner, L. S., & Suddaerth, D. S. (1988). *Textbook of medical surgical nursing* (6th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Chaikla, A. (2002). *Pain experience, pain management and pain outcomes in post abdominal operative patients*. Master of Nursing Science Degree Thesis, Adult Nursing, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Chakour, M. C., Ibson, B., & Helme, R. D. (1996). The effect of age on a-delta and c-fiber thermal pain perception. *Pain*, 64(1), 143-152.
- Chapman, C. S., Casey, K. L., Dobner, R., Foley, K. M., Gracely, R. H., & Reading, A. E. (1985). Pain measurement: An overview. *Pain*, 22, 1-31.
- Chandler, J., & Drake, M. (1991). *Tabbner's nursing care: Theory and practice*. Melbourne: Churchill Living Stone.
- Chawmathagit, C. (1979). *Effect of preoperative psychological approach on the postoperative pain response in the surgical patient*. Unpublished Master's Thesis, Mahidol University.

- Cleenland, C. S. et al. (1994). Pain and its treatment in outpatients with metastatic cancer. *New England Journal of Medicine*, 330(9), 592-596.
- Condon, R. E., & Sarna, S. K. (1982). Motility after abdominal surgery. *Clinical in Gastroenterology*, 11(3), 609-620.
- Counningham, M. F., Monson, B., & Bookbinder, M. (1997). Introduction a music program in the perioperative area. *Journal of The Association of Operation Room Nurses*, 66(4), 674-682.
- Cousin, M., & Power, I. (1999). Acute and postoperative pain. In Wall, P. D., & Melzack, R. (Eds.), *Textbook of pain* (4th ed., pp. 447-491). Edinburgh: Churchill Livingstone.
- Coyne, L. et al. (1999). Nurses' knowledge of pain assessment, pharmacologic and nonpharmacologic interventions. *Clinical Nursing Research*, 8(2), 153-165.
- Curits, S. M., & Curits, R. L. (1994). Pain. In Port, C. M. (Ed.), *Pathophysiology concepts of altered health state* (pp. 982-995). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- Curtis, S. M., Kolotylo, C., & Broom, M. E. (1998). Pain. In Porth, C. M. (Ed.), *Pathophysiology concepts of altered health states* (5th ed., pp. 967-982). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- Counningham, M. F., Monson, B., & Bookbinder, M. (1997). Introduction a music program in the perioperative area. *Journal of The Association of Operation Room Nurses*, 66(4), 674-682.
- Dater, G. E. (1987, March). Managing complications after abdominal surgery. *RN*, 27-32.
- Davey, D. A. (1994). Pre-postoperative care. In Dewit, S. C. (Ed.), *Rambo's nursing skills for clinical practice* (pp. 760-827). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Doehring, K. M. (1989). Relative pain through touch. *Advancing Clinical Care*, 17(2), 32-33.
- Ellermeir, W., & Westpal, W. (1995). Gender differences in pain rating and pupil reaction to painful pressure stimuli. *Pain*, 61(3), 435-439.
- Ellis, J. A. (1985). Using pain scales to prevent under medication. *Medical-Surgical Nursing*, 13(3), 180-186.
- Emra, K. L., & Herrera, C. O. (1989, September). When your patient tells you he can't sleep. *Nursing Research*, 79-84.
- Feldmam, H. R. (1991). Pain. In Patrick, M. L. et al. (Eds.), *Medical-surgical nursing: Pathophysiological concepts* (pp. 32-115). Philadelphia: J. B. Lippincott.

- Fillingim, R. B. (2000). *Sex, gender, and pain: Progress in pain research and management, volume 17*. Seattle: IASP Press.
- Flaherty, G. G., & Fitzpatrick, J. J. (1978). Relaxation technique to increase comfort level of postoperative patients: A preliminary study. *Nursing Research*, 27(6), 352-355.
- Giuffre, M. (1991). Postoperative joint replacement pain: Description and opioid requirement. *Journal of Post-Anesthesia Nursing*, 6(4), 239-249.
- Good, M. (1999). Acute pain. *Annual review of nursing research: Complementary health and pain management*, 17, 107-132.
- Gross, A. R. (1986). The effect of coping strategies in the relief of pain following surgical intervention for low back pain. *Psychosomatic Medicine*, 48(2), 229-241.
- Guyton, A. C. (1977). *Basic human physiology: Normal function and mechanism of disease* (2nd ed.). Philadelphia: W. B. Saunders.
- _____. (1981). *Textbook of medical physiology* (6th ed.). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Hartfield, M. T., Carson, C. L., & Carson, G. L. (1982). Effects of information about a threatening procedure on patients' expectations and emotional distress. *Nursing Research*, 31(4), 18-25.
- Heffline, M. S. (1990). Exploring nursing interventions for acute pain in the post anesthesia care unit. *Journal of Post Anesthesia Nursing*, 5(5), 321-328.
- Herr, K. A., & Mobily, P. R. (1999). Pain management. In Bulechek, G. M., & McClosky, J. C. (Eds.), *Nursing interventions effective nursing treatments* (3rd ed., pp. 149-171). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Hill, B. J. (1982). Sensory information, behavioral instruction and coping with sensory alteration surgery. *Nursing Research*, 31(1), 17-21.
- Hughes, J. (1975). Isolation of an endogenous compound from the brain with pharmacological properties similar to morphine. *Brain Research*, 88, 577-579.
- Ignatavicius, D. D., Workman, M. L., & Mishler, M. A. (1999). Pain. In *Medical-surgical nursing: Across the health care continuum* (3rd ed., pp. 109-145). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Jacobson, E. (1938). *Progressive relaxation*. Chicago: Midway Reprint.

- Jacobson, E. (1978). *You must relax* (5th ed.). New York: McGraw-Hill, Boston: Little, Brown and Company.
- Jackson, A. (1995). Acute pain: Its physiology and the pharmacology of analgesia. *Nursing Time*, 91(16), 27-28.
- Jacox, A. X. (1977). *Pain: A source book for nurses and other health professionals*. Boston: Little, Brown and Company
- _____. (1979). Assessing pain. *Nursing time*, 79, 895-950.
- Jacox, A. et al., (1994). *Management of cancer pain guideline panel*. U.S.: Department of Health and Human Services.
- Jean, M. E., & Melzack, R. (1992). Conceptual basic of nursing practice: Theoretical foundations of pain. In Watt-Watson, J. H., & Donoval, M. I. (Eds.), *Pain management: Nursing perspective* (pp. 9-29). London: Mosby-Year Book.
- Johnson, M. (1977). Assessment of clinical pain. In *Pain a source book for nurses and other health professional* (pp. 139-166). Boston: Little Brown.
- Johnson, J. E. et al. (1978). Sensory information, instruction in a coping strategy, and recovery from surgery. *Research in Nursing and Health*, 1(1), 4-17.
- Johnson, B. S. (1989). *Psychiatric-mental health nursing: Adaptation and growth* (2nd ed.). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- Kane, C. B. (1986). *Essential of medical surgical nursing* (2nd ed.). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Kitcatt, S. E. (2000). Concepts of pain and the surgical patient. In Punder, R. (Ed.), *Nursing the surgical patient*. London: Harcott.
- Kozier, B., & Erb, G. L. (2000). *Fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice* (6th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Khun, S. et al. (1990). Perceptions of pain relief after surgery. *British Medical Journal*, 300(6), 1687-1690.
- Laura, A. T. (1995). *Principle and practice of nursing research*. St. Louis: C. V. Mosby.
- Loan, W. B., & Morrison, J. D. (1975). The incidence and severity of postoperative pain. In Weisenberg, M. (Ed.), *Pain clinical and experimental perspectives* (pp. 286-290). St. Louis: C. V. Mosby.

- Locsin, R. G. (1981). The effect of music on the pain of selected postoperative patients. *Journal of Advanced Nursing*, 6(1), 19-25.
- Long, B. C. (1985). Pain. In Long, B. C., & Phipp, W. J. (Eds.), *Essential of medical surgical nursing a nursing process approach* (pp. 174-189). St.Louis: Mosby Company.
- Luckman, J., & Sorensen, K. C. (1993). *Medical-surgical nursing: A psycho-physiologic approach* (4th ed.). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Marek, J. F., & Boehnlein, M. J. (1999). Pre-intra-postoperative nursing. In Phipps, W. J., Sands, J. K., & Marek, J. F. (Eds.), *Medical-surgical nursing: Concepts and clinical practice* (6th ed., pp. 469-550). St.Louis: Mosby.
- McCaffery, M. (1979). *Nursing management of the patients with pain* (2nd ed.). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- _____. (1980). Understanding your patient's pain. *Nursing Research*, 10(8), 26-31.
- _____. (1992). *Pain clinical manual for nursing practice*. London: Mosby.
- McCaffery, M., & Beebe, A. (1994). *PAIN clinical manual for nursing practice*. London: Mosby.
- McCaffery, M., & Ferrell, B. R. (1996). *Correcting misconceptions about pain*. Philadelphia: J. B. Lippincott.
- McDonald, D. D. (1994). Gender and ethnic stereo typing and narcotic analgesic administration. *Research in Nursing & Health*, 17(1), 45-49.
- Mc Guire, D. B., & Shielder, V. R. (1993). Pain. In Groenwald, S. L., Frogge, M. H., Goodmand, M., & Yarbrow, C. H. (Eds.), *Cancer nursing* (3rd ed., pp. 449-545). Boston: James and Barlett Publishers.
- Meinhart, N. T., & McCaffery, M. (1983). *Pain: A nursing approach to assessment and analysis*. California: Appleton-Century-Crofts.
- Melzack, R., & Wall, D. P. (1965). Pain mechanism: A new theory. *Science*, 150(3699), 971-979.
- _____. (1982). *The challenge of pain*. New York: Basic Book.
- Miller, M. K., & Perry, P. A. (1990). Relaxation technique and postoperative pain in patient undergoing cardiac surgery. *Heart & Lung*, 19, 136-146.
- Miralled, F. S., Olaso, M. J., Fuentes, T., & Looez, F. (1983). Presurgical stress and plasma endorphin levels. *Anesthesiology*, 59(4), 366-367.

- Mobily, P. R., Herr, K. A., & Nicholson, A. C. (1994). Validation of cutaneous situation interventions for pain management. *International Journal of Nursing Studies*, 31(6), 533-535.
- Morales, E. (1994). Meaning of touch to hospitalized Puerto Ricans with cancer. *Cancer Nursing*, 17(6), 464-469.
- Morgan, J. (1984). Using relaxation to manage postoperative pain. *Canadian Nurse*, 6(11), 15.
- Morris, C. L. (1979). Stress: Relaxation therapy in clinic. *American Journal of Nursing*, 79(10), 1958-1959.
- Ng, B., Dimsdale, J. E., Rpllink, J. D., & Shapiro, H. (1996). The effect of ethnicity on prescriptions for patients-controlled analgesics for post-operative pain. *Pain*, 66(1), 9-12.
- O'Brien, D. (1994). Post anesthesia care of the gastrointestinal abdominal and anal rectal surgical patient. In Drain, C. B. (Ed.), *The post anesthesia care unit: A critical care approach to post anesthesia nursing* (3rd ed., pp. 447-461). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Odam, J. (1995). Postoperative care and complication. In Meeker, M. H., & Rathrock, J. C. (Eds.), *Alexander's care of the patient in surgery* (10th ed., pp. 193-209). St. Louis: C. V. Mosby.
- Oden, R. V. (1989). Acute postoperative pain: Incidence, severity and the etiology of inadequate treatment. *Anesthesiology Clinics of North America*, 7(3), 303-307.
- Padilla, G. V. et al. (1981). Distress reduction and the effects of preparatory teaching films and patient control. In *Research principle and methods* (3rd ed.). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- Panyim, W. (2000). *Effects of reflex zone therapy on pain and distress in abdominal hysterectomy patients*. Master of Nursing Science Degree Thesis, Adult Nursing, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Peck, C. L. (1986) Psychological factors in acute pain management. In Cousin, M. J., & Phillips, G. D. (Eds.), *Acute pain management* (pp. 251-274). New York: Churchill Livingstone.
- Perry, E. (1981). Communication 4: On a personal level. *Nursing Mirror*, 152, 24-26.

- Phipps, W. J., Cassmeyer, V. L., Sands, J. K., & Lehman, M. K. (1995). *Medical-surgical: Concepts and clinical practice* (5th ed.). St. Louis: Mosby Year Book.
- Pongchareon, C. (2001). *The effects of massage on pain level in post abdominal operative patients*. Master of Nursing Science Degree Thesis, Adult Nursing, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Polit, D. F., & Hungler, B. P. (1999). *Nursing research* (6th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Potter, P. A., & Perry, A. G. (2001). Comfort. In *Fundamentals of nursing* (5th ed., pp. 1281-1322). St. Louis: Mosby.
- Price, D. D. (1999). *Psychological mechanisms of pain: Progress in pain research and management, volume 15*. Seattle: IASP Press.
- Puntillo, K. A. (1990). Pain experiences of intensive care unit patients. *Heart and Lung*, 19(5), 526-533.
- . (1991). The physiology of and its consequences in critically ill patients. In *Pain in the critical ill: Assessment and management* (pp. 9-29). Maryland: Aspen Publishers.
- Ready, L. B., & Ashburn, M., & Caplan, R. A. (1995). Practice guidelines for acute pain management: A report by the ASA task force on pain management acute pain section. *Anesthesiology*, 82, 1071-1081.
- Ready, L. B. (2000). *Management of acute pain: A practice guide*. Seattle: IASP Publications.
- Risser, N. L. (1975). Development of and instrument to measure patient satisfaction with nurses and nursing care in primary care settings. *Nursing Research*, 24(1), 45-52.
- Scandrett-Hibdon, S., & Uecker, S. (1992). Relaxation train. In Bulechek, G. M., & McClosky, J. C. (Eds.), *Nursing interventions: Essential nursing treatments* (2nd ed., pp. 434-461). Philadelphia: W. B. Saunders.
- Schomburth, F. L., & Carter-Baker, S. A. (1983). Transcutaneous electrical nerve stimulation for postlaboratory pain. *Physical Therapy*, 63, 188-193.
- Scott, D. W. (1983). Anxiety, critical thinking and information processing during and after breast biopsy. *Nursing Research*, 32, 24-28.
- Scott, L. E., Clun, G. A., & People, J. B. (1983). Preoperative predictors of post operative pain. *Pain*, 15(2), 283-293.

- Shields, T. W. (1991). The mediastinum and its compartments. In Shields, T. W. (Ed.), *Mediastinum surgery* (pp. 3-5). Philadelphia: Lea & Febiger.
- Smeltzer, S. C., & Bare, B. C. (2000). *Brunner & Suddarth's textbook of medical-surgical nursing* (9th ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Smit, I. W., Airey, S., & Salmond, S. W. (1990). "Nontechnologic strategies for coping with chronic low back pain". *Orthopedic Nursing Journal*, 9, 26-34.
- Smith, G., & Covino, B. G. (1985). *Acute pain*. London: Butterworths.
- Sofare, B. (1998). *Pain: Principle, practice and patients*. Cheltenham: Stanley Thornes.
- Stewart, M. L. (1977). Measurement of clinical pain. In Jacox, A. K. (Ed.), *Pain: A source book for nurse and other health profession* (pp. 107-138). Boston: Little Brown.
- Stewart, R. J. et al. (1981, February). The wound fibroblast and macrophage I: Wound cell population changes observed in tissue culture. *The British Journal of Surgery*, 125-128.
- Stuart, G. W., & Sandra, S. (1983). *Principle and practice of psychiatric nursing* (2nd ed.). St. Louis: Mosby.
- Sweeny, N. S. (1978). *Behavioral concepts and nursing intervention* (2nd ed.). Philadelphia: J. B. Lippincott.
- Taylor, C., Lillis, C., & Lemone, P. (2001). Comfort. In *Fundamentals of nursing: The art & science of nursing care* (4th ed., pp. 1037-1077). Philadelphia: Lippincott.
- Timmons, M. E., & Bower, F. L. (1993). The effect of structured preoperative teaching on patients use of patient-controlled analgesic (PCA) and their management of pain. *Orthopedic Nursing*, 12(1), 23-31.
- Thope, D. M. (1997). Pain. In Burrell, L. O., Gerlach, M. J., & Pless, B. S. (Eds.), *Adult nursing acute and community care* (2nd ed., pp. 188-223). Stamford: Appleton & Lange.
- Torrance, C., & Serginson, E. (1999). *Surgical nursing*. Philadelphia: Bailliere Tindall.
- Turk, D. C., & Okifuji, A. (2001). Pain terms and taxonomies of pain. In Loeser, J. D. (Ed.), *Bonica's management of pain* (3rd ed., pp. 17-25). Philadelphia: Lippincott.
- Turk, D. C. (2002). Remember the distinction between malignant and benign pain? Well, forget it. *Clinical Journal of Pain*, 18(2), 75-76.
- Twycross, A. (2002). Education nurses about pain management: The way forward. *Journal of Clinical Nursing*, 11, 705-714.

- Vinya-nguag, P. (1989). *Effects of application of king's theory of goal attachment on patient's recovery from surgery and satisfaction*. Master of Science Degree Thesis, Nursing, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Wallace, K. G. (1992). The pathophysiology of pain. *Critical Care Nursing Quarterly*, 15(2), 1-13.
- Watt-Watson, J. H., & Long, B. C. (1993). Pain. In Phipps, W. L., Long, B. C., & Cassmeyer, V. L. (Eds.), *A nursing process approach* (pp. 163-181). St. Louis: Mosby.
- Way, L. W. (1985). *Current surgical diagnosis and treatment*. California: Lange Medical.
- Weisenberg, M. (1975). *Pain: Clinical and experimental perspectives*. St. Louis: Mosby.
- Wells, H. (1982). The effect of relaxation on postoperative muscle tension and pain. *Nursing Research*, 31, 236-238.
- Whaley, L. F., & Wong, D. L. (1979). *Nursing care of infants and children*. St. Louis: Mosby.
- Wilkie, D. J. (2000). Nursing management pain. In Lewis, S. M., Heitkemper, M. M., & Dirksen, S. R. (Eds.), *Medical-surgical nursing assessment and management of clinical problem* (5th ed., pp. 126-154). St. Louis: Mosby.
- Wiyanetta, C. (1999). *Pain experience and pain management in woman after cesarean section*. Master of Nursing Science Degree Thesis, Adult Nursing, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Wood, J. H., Erickson, L. W., Condon, R. E., Schulte, W. J., & Sillin, L. F. (1978). Postoperative ileus: A colonic problem. *Surgery*, 84(527), 614-615.
- Yate, P., Dewar, A., Edwards, H., Fentiman, B., Najman, J., Nash, R., Richardson, V., & Fraser, J. (1998). The prevalence and perception of pain amongst hospital inpatient. *Journal of Clinical Nursing*, 7(6), 521-530.
- Zimmerman, L., Pozehl, B., Duncal, K., & Schmitz, R. (1989). Effects of music in patients who had chronic cancer pain. *Western Journal of Nursing Research*, 11(3), 298-309.